

De poppenkast; een bijzonder kerstspreekje

Beste volwassenen,

Herinnert u zich misschien zo'n klein oud stadje, maar – *hè, verdorie nou!* – weet u er echt de naam niet meer van? En waar dat fraaie stadje nu precies moet hebben gelegen – *daar was ik lang geleden eens* – dat weet u jammer genoeg óók niet meer. Welnu, in juist *dat* stadje speelt het volgende verhaal. Lees het vooral voor aan kinderen, want voor hen is dit verhaal bedoeld.

Beste kinderen,

Lang geleden was er was eens een aardige dame die in een oud stadje woonde. Het stadje was klein, maar het vormde voor de kinderen – die woonden er ook – toch een complete wereld op zich. Er waren smalle straatjes en ook lanen met fraaie bomen. Buiten het stadje lag nog een bos, maar daar gaat het nu niet over. Trouwens, daar mocht het kleine meisje – over haar gaat dit verhaal wèl – toch niet in haar eentje naar toe. Naar het plein dat lag direct om de hoek van de laan waar ze met haar ouders woonde mocht ze wél alleen heen, ook omdat het feitelijk om maar een *pleintje* ging. Klein dus, maar door de bomen die er stonden was het er nogal donker en hierdoor toch een beetje geheimzinnig.

Daar woonde trouwens ook die aardige dame die ze, gek genoeg, nog nooit had gezien. Want de dame kwam alleen op woensdagmiddag naar buiten. Ze speelde dan, voor de kinderen uit de buurt, poppenkast, en dan zie je (zoals iedereen natuurlijk weet) wel de poppen, maar *niet* degene die achter de houten wand met de gordijntjes verborgen zit. Zo bleef de aardige dame altijd slechts een stem voor het meisje (nu je het zo vraagt, haar naam was Rebecca) en leken de poppen van de poppenkast – wat Rebecca aanging – wel een stem van zich zelf te hebben.

Iedere woensdagmiddag zat ze vooraan op een van de bankjes voor de poppenkast. Kijk, Jan Klaassen en Katrijn kwamen als eersten op, en snel volgden er dan de nodige problemen en misverstanden. Daar kwam De Boef aangeslopen, vervolgens kwam De Agent op (“Waar is-ie, de onverlaat!?”), gevolgd door een bonte stoet van figuren als De Wolf, Het Omaatje, De Goede Fee, De Prins, De Prinses en Het Spook van Pierlala (“Ik ben het Spook van Pierlala, en ik kom Jan Klaassen halen” – alle kinderen gilden dan). Begin december doken natuurlijk Sinterklaas met Zwarte Piet op, en dan was het hun beurt om de knoop van de gebruikelijke poppenkast-problemen te ontwarren. Dan kuste De Prins eindelijk De Prinses of legden Jan Klaassen en Katrijn hun ruzie weer bij. In de weken voor Kerstmis eindigde de poppenkast vaak met een wijze raad voor de kinderen. Rebecca luisterde daar altijd goed naar, want ze was een verstandig meisje.

* * *

Maar op een kwade dag ging het helemaal mis. Toen Rebecca op een woensdagmiddag naar het pleintje ging, stond er geen poppenkast klaar en waren alle bankjes verdwenen (zelfs het voorste bankje, waarop ze altijd zat, was weg). Kinderen waren er evenmin. Wel liepen twee erg gewichtig uitzierende heren voor het huisje van de aardige dame op en neer.

Rebecca ging achter ze staan en luisterde wat die twee heren te zeggen hadden. Afluisteren is natuurlijk niet netjes, maar ja, ze moest gewoon weten wat er aan de hand was, en waar nu de poppenkast was gebleven. De twee heren bleken meneer Notaris en meneer Opkoper te heten. Rare namen, maar goed, zo was het nu eenmaal.

De beide heren stonden naast een grote ijzeren kist die ze een “container” noemden, waar dan, zeiden ze, “alle rommel van dat gekke oude mens” in kon worden gegooid.

De twee heren gingen het huisje binnen en Rebecca klom op de rand van de container. Die lag vol met oude spulletjes. Bovenop lag een grote kartonnen doos. Ze trok er het deksel van af en daar zag ze de complete verzameling poppenkast-poppen van de aardige dame.

“Snel! Red ons, voor het te laat is!” riep Jan Klaassen.

Rebecca was een keurig opgevoed meisje. Ze wist dat je niet zomaar spullen van anderen mee mocht nemen, maar dit was toch anders, vermoedde ze. Ze deed de deksel weer op de doos en griste die snel naar zich toe. Ze was nog maar juist op tijd, want daar kwamen meneer Notaris (“hm, geen testament”) en meneer Opkoper (“logisch, die rommel is niks waard”) alweer naar buiten. Rebecca snapte er niets van. Niks waard, de poppenkast? En haar gelukkige jeugd dan, mét iedere woensdagmiddag die geweldige poppenkast? Was die niet *alles* waard?

Ze rende weg, met de kartonnen doos onder haar arm geklemd. Niemand zag het, want wie let op zo’n heel gewoon pleintje nu op een klein meisje met vlechtjes in het haar?

Had Jan Klaassen werkelijk gesproken, of hoorde ze nog de stem van de aardige oude dame in haar oren? Rebecca wist het niet zeker. Maar als ze het af en toe moeilijk had in haar leven, of het even niet meer wist, maakte ze – als niemand haar zag – de doos open, en vroeg om wijze raad. En die kreeg ze dan, steeds weer. Rebecca groeide op, en ze werd volwassen. En ja, net zoals vroeger in de poppenkast, kwam er op een goede dag Een Ware Prins in beeld. Was hij voor haar echt De Ware Prins?

“Pas op voor onguere types, meisje” waarschuwde De Agent, en Katrijn meende er nog aan toe te moeten voegen: “Vertrouw vreemde kerels niet. Houd altijd een deegrol bij de hand.”

Maar toen ze dan eindelijk wel een aardige jongeman leerde kennen, zei Het Omaatje: “Dat is een goede keuze meisje, dus als ik je een wijze raad mag geven...” En ja, zelfs De Agent, die anders op iedereen wel iets aan te merken had, bromde nu: “Hm, een prima kerel, denk ik, het had slechter gekund.”

Vanaf dat moment stopten de poppen met spreken, ze vonden dat hun werk er op zat. Rebecca begreep dat helemaal. Ze trouwde met haar eigen Prins, kreeg kinderen, en leefde nog lang en gelukkig. Maar... in een sprookje mag dat dan wel zo gaan, Rebecca leefde helaas niet in zo’n sprookje. Na heel wat jaren overleed haar Prins en Rebecca bleef alleen achter in haar woning aan het pleintje (een iets ander pleintje dan waarover ik aan het begin van dit verhaal vertelde, maar verder toch zo ongeveer hetzelfde, met grote bomen en al).

Op een rustige herfstdag opende Rebecca de doos waarin haar geliefde poppen lagen. Zouden ze toch nog een keertje met haar willen spreken? Want ze had wijze raad nodig.

“Wat moet ik doen?” vroeg ze. “Verhuizen en mijn pleintje verlaten? Gewoon hier blijven?”

“Het leven is een poppenkast, meisje, vergeet dat nooit,” zei Jan Klaassen.

“Blijf waar je wortels liggen, lief kind,” zei Het Omaatje. “Dan lost alles zich vanzelf op.”

Ja, of haar poppen echt iets terug zeiden, dat laat ik hier in het midden, maar Rebecca meende ze in ieder geval te horen spreken met de wijze stem van de aardige dame van vroeger (die ze nooit had gezien). Nu, luisteren konden die poppen in ieder geval als de besten, en dat is vaak al heel wat voor iemand die wijze raad nodig heeft. Rebecca knikte en sloot de doos weer af.

De jaren verstreken. Rebecca werd ouder en hoefde de poppen steeds minder om wijze raad te vragen. En op een goede dag keek ze in de spiegel en dacht: “Ik ben geloof ik zèlf een aardige oude dame geworden! Ik heb geen raad meer nodig. Maar hoor, buiten spelen kinderen op het pleintje waaraan ik woon; die kunnen natuurlijk wel wat wijze raad gebruiken.”

Ze ging naar een speelgoedwinkel en kocht een grote poppenkast met rode geruite gordijntjes, precies zoals het hoort. En toen het Kerstfeest naderde, haalde ze de poppen voor de dag. Zou ze dat eigenlijk wel kunnen, poppenkast spelen, net zo goed als die aardige dame vroeger? Ja, kijk, daar had ze toch weer even wat goede raad nodig!

“Het leven is een poppenkast, Rebecca!” riep Jan Klaasen opgewekt. “Gewoon spelen maar!”

“Niet zenuwachtig zijn hoor meisje,” vulde Katrijn haar man geruststellend aan.

“Hm, geen zorgen, lief kind, we kennen onze plicht,” bromde De Agent. “Waar is De Boef?”

“Als de kinderen het maar naar hun zin hebben, daar gaat het om,” voorspelde De Goede Fee.

“Wat een onzin! Ik heb een vreselijke hekel aan kinderen, speciaal aan kleine meisjes met van die vlechtjes,” kakelde De Gemene Heks. Maar naar haar wilde natuurlijk niemand luisteren.

Zelfs Het Omaatje scharrelde moeizaam overeind. “Zal ik even een lekker kopje thee zetten?”

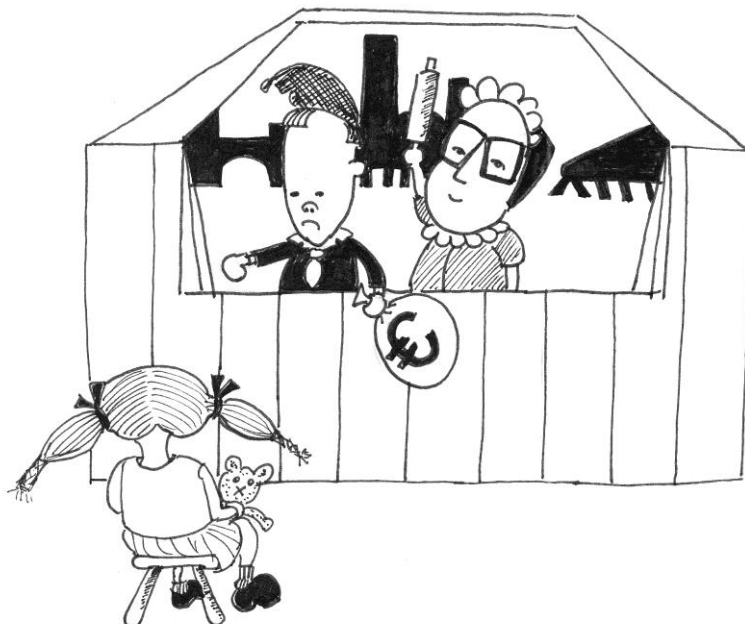
“Ga ik direct op zoek naar De Prinses,” zei De Prins, “want ze blijkt zojuist ontvoerd. Ik weet niet waar ze is, maar ik wil haar dolgraag met Kerstmis een kus geven.”

Dat leek Rebecca een prima idee om de voorstelling mee te laten beginnen. Ze schoof de rode geruite gordijntjes opzij. Kijk, daar zat al een stel kinderen op haar te wachten. Links vooraan zag Rebecca een klein blond meisje met vlechtjes in het haar op het puntje van de bank zitten.

“Dag lieve kinderen,” zei De Prins, “help mij. De Prinses is door De Gemene Heks ontvoerd, en ik weet niet waar ze is. Ik wil haar met Kerstmis zo graag een kus geven. En ach, morgen is het al Kerstmis.”

Einde

Rotterdam, december 2012.

Nawoord

Beste kinderen, aan het einde van dit verhaal geef ik je mee om vanavond, bijvoorbeeld voor het slapen gaan, eens over het volgende idee na te denken. Morgenavond mag natuurlijk ook! Misschien ging het hier helemaal niet om een stadje, maar ging het om een plaats, en wel een plaats van herinnering (en die geven we vaak geen naam). Dat men er ooit was werd vergeten, want zo'n plaats in je hoofd raakt nogal gemakkelijk overwoekerd door belangrijker zaken als school, snel volwassen worden, diploma's, loopbaan en geld. Welnu, lieve kinderen, als jullie ooit zoiets mocht overkomen, kap dat onkruid dan weg, en leg de plaats bloot waar de wortels van je jeugd liggen. Wortels in goede grond geven voedsel voor het leven. Want het leven, ja, dat is toch eigenlijk maar een poppenkast. Maar herinneringen aan de poppenkast uit je jeugd, nu, die wortels geven altijd houvast en vormen je ware rijkdom. Vergeet ze nooit.

Fijne kerstdagen!

De schrijver.